

ЗМ 4. Практичне заняття 6

План №6

Тема. Фразеологічний аналіз

I. 1. Повторити основні теоретичні положення, ключові визначення розділу «Фразеологія».

2. Ознайомитися з порядком фразеологічного розбору в Методичних рекомендаціях Н. Зубець СУМ. Лексикологія. Фразеологія ... – С. 51-52 і визначити етапи аналізу.

II. Виконати завдання:

1. Проаналізуйте текст щодо наявності в ньому фразеологізмів. З'ясуйте їх роль.

Отож, значить, набачившись за те літо й за ту осінь не тільки смалених зайців, а й смалених сов, нахапавшись усіляких стусанів долі не тільки у спину, а й у зуби, побувши на коні й під конем, пізнавши, почім ківш лиха, я нетерпляче очікував, коли вже нарешті розпрощаюся з Одаркою Дармограїхою.

Говорять, що й чорт на старість подався в монахи, щоб у монастирі замолювати гріхи, то й мені час за розум братись, не набувати свіженьких гріхів, а збуватися старих (За Є. Гуцалом).

2. Виконайте розбір 1 фразеологізму з тексту до попереднього завдання. (Зразок розбору див. у Методичних рекомендаціях Н. Зубець СУМ. Лексикологія. Фразеологія ... – С. 68).

Вправи для виконання на занятті

1. Вставте замість крапок потрібні фразеологізми, подані в довідці; узгодьте їх, де потрібно, у відповідних формах зі словами в реченнях. Поставте розділові знаки. Яку стилістичну роль виконують фразеологізми в цих реченнях?

1). Диво дивне сталося з Йосипом то бувало нікому на світі не вступить не послухає нікого а то (П. Мирний).

2). Підростає дітвора ще материне а воно вже (І. Цюпа).

3). Він таки не господар і гріх йому не брати того добра що само (Г. Тютюнник).

4). Якби пожар був ви б давно на ньому (Г. Тютюнник).

5). І знову тиша така хоч (М. Стельмах).

6). Любив вовк кобилу та (Народна творчість).

7). І стоїть Україна перед нашим духовним зором у вогні

як..... (О. Довженко).

Довідка. *Руки гріти, хоч у вухо бгай, неопалима купина, пливти до рук, залишити хвіст і гриву, молоко на губах не обсохло, губу копилити, хоч мак сій.*

2. Виконати повний фразеологічний аналіз звороту в реченні 7 з попереднього завдання.

Література

1. Див. словники, подані в Літературі до виучуваного курсу.
2. Зубець Н. О. Сучасна українська мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія) : методичні рекомендації до практичних занять. Запоріжжя : ЗНУ, 2020.